

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egész évre . . . 28— korona.
Fél évre . . . 14— korona.
Negyed évre . . . 7— korona.
Egy hóra . . . 40 korona.

VIDEKEN:

Egész évre . . . 32— korona.
Fél évre . . . 16— korona.
Negyed évre . . . 8— korona.
Egy hóra . . . 40 korona.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Siauber József.

Vasárnap, augusztus 20.

Rohammal elfoglaltuk a Magurát.

Budapest, augusztus 19. (Hivatalos.)

A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Károly főherceg lovassági tábornok hadseregének harcvonala:

Moldovától nyugatra Bukovinában honvédegyalogság és német zászlóaljok rohammal elfoglalták a Magura magaslatot, mely körül heves harcok folytak. Az oroszok hatszáz foglyot és két gépfegyvert hagytak a támadók kezén. Az ellenség ellentámadásai meghiusultak. Zabietől nyugatra előretolt csapatainkat heves harcok után a Crnavora hegyhát felé vettük vissza. Közvetlenül Stanislavtól északnyugatra vadászaink egy orosz előretörést vertek vissza.

Hindenburg vezértábornagy hadseregének harcvonala:

Szelwownál csapataink egy orosz támadást vertek vissza. A Stochod melletti Tobolnál az ellenségnek egy árkainkhoz előrevitt támadását visszavertük. Az oroszoknak egy újabb támadása folyamatban van.

Olasz hadszíntér:

A tegnapi nap a tengerfenéki harcvezetésen meglehetősen csendesen telt el. Az Isonzó szakaszon, Piavától északkeletre, csapataink a folyó balpartjáról kisebb ellenséges osztagokat, amelyek Globnánál és Britonál megvetették lábukat, elűzték és mintegy ötven olaszt elfogtak. Az olaszoknak egy, a Wippach völgytől délre fekvő harcvezetés szakaszunk ellen intézett éjszakai támadását simán visszavertük. A Flaimsthal harcvezetésen az ellenségnek egy, a Cima d'Bochetól délkeletre előretolt állása elleni vállalkozásunk alkalmával hatvan olaszt fogtunk el és két gránátvetőt zsákmányoltunk. Az est folyamán a Monte-Zebio vidéken levő állásaink ellen előrenyomuló olasz csapatokat visszavertük.

Délkeleti hadszíntér:

Montenegroban és Albániában nincs újág. Hofler altábornagy a veréckari tónók helyettese.

Hihetetlen . . .

— Hihetetlen, hogy itt valaha emberek éltek, — mondta az angolok királya, amikor a nyugati offenzívának gránátoktól teljesen szétrombolt, egykor vérrel és izzadsággal épített sáncában látogatást tett. Csodalkozott György király, hogy olyan helyen emberek élhettek, küzdöttek, örülhettek és gyilkolhattak, — szóval emberek maradhattak. Neki, aki a háború örült tombolása közepette is megtartja rendes vadászkirándulásait a vadul leigázott Skócia őserdeiben, neki mindez újság, hihetetlen . . . Mert hiszen ő eddig ugyyszólván csak izgatónak tekintette a népek élet-halál harcát. Nekünk azonban nem az a hihetetlen, hogy a földalatti sáncokban emberek százai élhetnek. Mi másat tartunk hihetetlennek.

Hihetetlen, hogy a szabadság, ősi hazájában, a gloire népe csorda gyanánt engedi magát hajtani az angol kereskedelem érdekeinek védelmében; hihetetlen, hogy a francia antimilitaristák megtorlatlanul hagyják a vidéki tiskálistól korlátlan hatalmu diktátorra lett Poincaré gaztetteit s engedik, hogy egyetlen gesztusával a művelt nemzetnek sok-sok ezer talentumos fiat a golyó és a gránát áthatatlan erdejébe zavarja. Elképzelhetetlenül hihetetlen, hogy Anglia a világ minden részéből összetereit népeket Európa harctereire hajtson és ezek a tömegek elképesztően bárgyu türellemmel engedelmeskedjenek neki. Hihetetlen, hogy a világtörténelem legnagyobb árulásának értelmi szerzője — Salandra olasz miniszterelnök — a szangvinizmus őshazájában lincis nélkül, milliomosként vonulhatott vissza. Hihetetlen: hogy azok a nemzetek, amelyekre mint a műveltség előharcosaira az egész világ esküdött eddig, a barbarizmus, az elnyomás birodalmával, Oroszországgal, az orosz carral testvéri csokban egyesültek ellenünk és Kelet minden emberévőjét középeurópa kultur-népének megsemmisítésére akarják felhasználni; hogy Anglia négy ország bekés népét elhatalra ítélte, hogy repülőgépekről ártatlan asszonyokat és gögicselő gyermekeket pusztítsanak el — ok nélkül.

De a leguinetlenebb az, hogy a sok csalás, árulás, kegyetlenség, keletes ellenére folyton vereséget szenvedő ellensegeink azt hiszik: — le tudnak verni. (⇒)

Meghíusult angol és francia erőfeszítések.

Berlin, augusztus 19. (Hivatalos.)

A nagy főhadiszállás jelentik:

Nyugati hadszíntér:

Derék csapataink tegnap áldozatkész kitartással győzedelmesen ellenállottak a szövetséges ellenség hatalmas erőfeszítésének. A végső neveségig fokozódott tüzéségi előkészítés után délután körülbelül egy időben angol-francia tömegek rohamra indultak a Sommetól északra a körülbelül husz kilométer széles Auvillers-Clairy-i harcvezetésen, valamint igen tetemes francia erők a Maastól jobbra a Thiaumont-Fleury-i szakaszon, ugyyszintén a Cnapire-erdőben és az erdős hegyen levő állásaink ellen. A Sommetól északra a harc késő éjjelig dühöngött. **Az ellenség több helyen benyomult legelső vonalainkba, ahonnan ismét kivertük őket.** A szilárd birtokunkban maradt Douaumont két oldalán az ellenség elfoglalt árokreszekben tartja magát. Thiaumont és Maurepas között kiugró állásainkat éjjele parancsra tervszerűen megrövidítettük. **Az ellenség irratlan véradózatokkal ültette meg egészben véve meghíusult erőfeszítéseit.** A gárda, rajnai, bajor, saasz és württembergi csapatok rendíthetetlenül tartják állásukat. A Maastól jobbra a megismételt francia roham egyes részeiben, csak elkeseredett küzdelem után, a támadó súlyos veszteséggel mellett megtört. Fleury faluban a harc még folytatásban van. A Cnapire erdő keleti részén egy ellentámadással szaznál több foglyot ejtettünk. Az erdős hegyen teljesen összeított előretolt árokreszeket átengedtünk az ellenségnek.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg vezereztetés harcvezetése:

A Nobel tóól nyugatra az ütközet tegnap tovább tartott. A támadó oroszokat teljesen visszavertük, három tszt, haromszazhusz lönyilegenység és négy gépfegyver maradt kezünkön. Keletre a Stochod harcvezetés sok pontján észrevehetően fokozta tüzéségi tüzet. Rudka—Czerwiszore mindkét oldalán helyi harcok folytak. Szelwownál gyengébb ellenséges támadások meghíusultak. Zwinnaczenal az ellenség előcsapatát visszavertük.

Károly főherceg lovassági tabornok arcvonala:

A Kárpátoktól északra a helyzet változatlan. A Capultól északra levő Magura magaslatot a szövetséges csapatok rohammal elfoglalták. Hatszáz foglyot ejtettek, az ellentámadásokat visszautasították.

Balkán hadszíntér:

Florinától délre és keletre az ellentámadás jól halad előre. A Doiranától délnyugatra a bolgár előállítások ellen időnként megújulnak a csatározások. A Strumatól keletre átértük a wrudni-balkánt (Sarlja Pianina). Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

nem tartják reménytelennek, de viszont nem tartják lehetetlennek az sem, hogy Anglia egy hónapon belül blokádot alá helyezi Svédországot.

Angol nő a „Deutschland” kapitányának felesége.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Tulzás nélkül mondható, hogy az egész világ a legnagyobb izgatással várja, a háború legnagyobb csodájának, a „Deutschland” kereskedelmi tengeraltjárójának hazatérését. Maguk az angolok sem tartózkodnak a német zseni eme alkotásának elismerésétől és hogy mennyire félnek a hatásától, semmi sem mutatja jobban, mint az, hogy Angliában — mint Londonból jelentik — azon a napon, amikor a „Deutschland” megérkezett Baltimoreba, annyi példányt adtak el a Londonban megjelent rendkívüli kiadásokból, hogy a Kitchener halála alkalmából piacra dobott újságok száma messze mögötte maradt ennek. Az angolokat azonban amellett, hogy a „Deutschland” a blokádot hatásosan áttörte és így háborús politikájuknak egyik leghatalmasabb fegyverét esoroltotta meg, azért is érdekli a csodahajó, mert a hajó kapitányának, Könignak, a felesége angol asszony, aki a háború kitörése óta Londonban él gyermekeivel együtt. Ezt megtudta a Daily Mail egyik tudósítója és felekezte Könignét. Egy rendkívül érdekes interjúban igen alaposan megmagyarázta az úrnő annak az erkölcsi erőnek az értékét, amely kiesikarja az elismerést Németország ellenségeiből is és amely csodatettekre képesíti a németeket.

— Mikor a háború kitört — mondotta Königné az újságírónak — a következőképen szólottam az uramhoz: bizonyára nem kívánod tőlem, hogy a hazám ellen toglaljak állást. Tudom, hogy a törvény szerint a feleség és nemet nő vagyok, de a szívem — és ezt bizonyára megérted — minden szeretettel azon a rögn esüng, ragaszkodik, ahol születtem. Nagyon jól ismertem a ferjét, mikor azt mondtam neki és előre tudtam azt is, hogy mi lesz a válasz.

— Drága lelkem — mondotta — nem kívánok tőled semmi mást, minthogy ezekben a nehéz napokban maradj nálam, mert ez a kötelessége van mindenkinek. En is nő maradok az enyémhez, egyikünk sem érne egy ütöt taplót, ha nem így cselekednék.

— Elbuesztunk egymástól — folytatta Königné — mondhatom, hogy nagyon nehéz bucsú volt és én visszatértem Angliába. Mikor egy reggelen megérkezett annak a híre, hogy a „Deutschland” Baltimorét elérte, épen a vonaton ültem és magam is bámulattal olvastam azokat az óriási plakátokat, amelyeket a vasúti állomáson épen akkor ragasztottak ki a szenzációs esemény hírével.

— Tuod-e, hogy a te Páld a „Deutschland” kapitánya — szót hozzám, egy barátnóm? Megdöbbenve néztem rá, Pál? Az a ferjem? A „Deutschland” kapitánya? Csak miután egy újságarus-elárultó helyen megkérdeztem tőle a hírt, tudtam meg, hogy ő a „Deutschland” vezetője. Angol nő vagyok, de ugyanazt értemnek találja — szót Königné az újságírónak — ha megkérdezzük a ferjét?

Románia külpolitikájának irányítása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A román kormány hivatalos organumának, a „Viitorul”-nak ma érkezett száma a következő, nyilvánvalóan sugalmazott és messzemenő következtetéseket jökök szolgáltatható közleményt publikálja:

„Augusztus 1.” címen (a mi időszámításunk szerint aug. 14.) Mille Constantin az „Adeverul” vezetőhelyén Románia magatartásával foglalkozik és azt állítja, hogy augusztus 1-én „Monitorul Oficial” című hivatalos lapban meg kellett volna jelennie a román hadsereg mozgósítására vonatkozó rendeletnek. De hát ki mondta azt, hogy Románia augusztus 1-én mozgósítani fog? Talán nyilatkozott ebben az értelemben valaha a román kormány? A mi tudomásunk szerint ilyen nyilatkozat sohasem történt.

Tehát?! Akkor ez azt jelenti, hogy Mille ur, aki az Adeverulban az ostoba August szerepét játsza, odáig jutott, hogy hallucinációt valóságoknak képzeli, mialatt azokat, az Adeverul legnagyobb meglepetésére, senki komolyan többé nem veszi. Ez azt is jelenti továbbá, hogy Mille ur, dacára a Románia akcióba lépésére vonatkozó tíz terminusok kitűzése körül tapasztalt folytonos csatódásainak, még mindig nem jutott azon meggyőződésre, hogy ő csak egy szegény mániákus ember, akinek már senki sem hisz többé semmit, éppen úgy, mint ahogy a közvélemény már semmitre más agitációt sem vesz komolyan, a melyeknek szintén csak annyi jelentőséget tulajdonít, mint a Adeverul cikkeinek.

Románia magatartása fölött dönteni sem az Adeverul, sem pedig annak azon mellekerdekei nem fognak, amelyek ezt a lapot arra kötelezik, hogy a Sirada Sarindaron lévő szerkesztőségi szobáiból allandóan provokálja és izgassa a nyilvánosságot.

A mi külpolitikánk irányításának leandata maseknek jutott és ezek a mások a közvélemény teljes bizalma fölött rendelkeznek. Annak a közvéleménynek a bizalma fölött, amely ma, jobban mint valaha, megtanyolni tudja a felelős tényezők tapintatát és hazafiasságát.

Mille ur nevetséges baklövesei ma már úgy a sajtóban, mint a közönség körében gúny tárgyat képezik, amivel egyedül Mille ur nem számol csak, miután ő a valóság iránt már regen érzékellen. Ezért szükséges ott időnkint, legalább átmenetileg letfeléleszteni.

Az Aradi Közlöny reprodukálta a bukaresti russzeti lapok szenzációs cikkeit a Flammandanál történt általános román-bolgár dunai határcsücséről. Halottakról és sebesültekről is írtak a lapok és úgy ünneltek fel a dolgot, mintna a bolgarok provokáltak volna az incidenset. Magától értetődik, hogy a lar

másó lapok megtorlást, sőt a szomszéd állammal való összeköttetés megszakítását követelték.

Amint most a „Steagul” írja, az egész incidensből egy szó sem igaz. Sem halottakról, sem sebesültekről nem tudnak és a romániai hatóságok azóta hivatalos uton megállapították, hogy Flammandanál a legcsekélyebb incidens sem történt.

Bukarest. A román királyi pár néhány napi tartózkodásra Szinajába érkezett.

A bukaresti lapok jelentése szerint a király szinajai tartózkodásának ideje alatt a kihallgatások szünetelnek.

A bukaresti lapok jelenik: A kereskedelmiügyi minisztérium címére egy vagon gyógyszer érkezett Németországból. Még tíz vagon küldéséről jött előzetes jelentés. Négy vagont már el is indítottak Berlinből.

LEGUJABB.

Ejzel 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Trieszt nincs veszélyeztetve.

Budapest. A Pester Lloydnak jelenik a sajtóhadiszállásról: Alig két hónap telt el, hogy tiroli táborunkat visszavontuk és alig 14 napja, hogy a görzi matónél narcolo vitez csapataink legénységét az Isonzó keleti parjara visszavettük. A mai helyzetet atnézve megállapíthatjuk, hogy csapatainkat a tiroli és isonzoitronton a taktikai és stratégiai követelményeknek megfelelően vontuk vissza és hogy csapataink új állásai közül eddig egy lépést sem tagítottak, ugyanezt lehet mondani minden optimizmus nélkül a tengeremléki front-ra is. Bármennyire sajnáljuk is az áldozatokat, de maba, mert az emberteletti erőlködéseknek is megvannak a maguk hatara. Azt kérdeznék azonban, hogy mi fog tovább történni? Új olasz támadások jönnek frontunk ellen. Az előbbiekből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy amint a több mint egy év óta nőiesen védett görzi vonal kiürítése tervszerű volt, a tengeremléki frontunk összes tenyegedett helyei — természetesen elsősorban Trieszt — ep oly kevéssé vannak veszélyeztetve, mint a mennyire nem volt veszélyeztetve a most már csak lustoigo Görz az „egelő” megváltása előtt.

Haga. Svédország és Anglia közötti viszony igen komolylyá vált. Döntő macsiai körökben a helyzetet

Aradi tüzértiszt az orosz tüzérségről.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Egy aradi tartalékos tüzértiszt, aki a polgári életben az igazságszolgáltatás terén tejt ki működést, rendkívül érdekes levelet ír az Aradi Közlönynek, amelyben elmondja, hogy ezt a parancsnokot, amelynek ő szolgál meg látogatta Roda-Roda, a Neue Freie Presse haditudósítója és a tiszteletre adott ebédén elmondotta, mit látott az orosz offenzíva kiujulása óta a keletgalíciai fronton. Rendkívül érdekes volt különösen az, amit a tüzérség működésénél tapasztalt a kiváló újságíró.

Egy orosz fogollyal beszéltem — mondotta — aki a tüzérségi szolgál és állítása szerint a pergőtűz alkalmával az ő hadosztályában 100 ágyúcső és hatfatta vált használhatatlanná. Ez az adat többet beszél, mint egy egész könyv. A háború előtt az oroszok hadosztálytüzérségének 48 ágyúja volt, azonkívül minden harcot 12 mozsárral, a mi Hauvitzknak megtehető ágyúval, rendelkezett. Ha most egy hadosztály 100 ágyú felett rendelkezik, az azt bizonyítja, hogy óriási erővel és akarral szervezték ujja az orosz tüzérséget.

Amit a háború 20 hónapjában, mint szemlélő láttam — folytatta Roda-Roda, — az csak kezdete volt annak a harci tevékenységnek, ami ma dúdöng felénk az ellenséges frontról. A galíciai háború elérkezett az orosz és a mi erőink legvégső megteszteléséhez, veszedelmes, heves, akárcsak az 1914-es szerbiai háború, vagy pedig a Doberdó védelme 1915-ban. Az oroszok ma már nemcsak tábori ágyút, géplegyvert és puskát, hanem hajító aknával, robbanó aknával, gáztelőrrel, fegyvergránáttal, szóró gránáttal, gáz- és bűzbombákkal dolgoznak. A tábori tüzérség ép

olyan finom, módszert használ, mint a vár-tüzérség. Belövi magát négyzetekre, megezőmözött célokra, repüli vannak és ha szükség van rá, akkor pillanatok alatt egyetlenegy pontra 100 tüzérvét összpontosít. Az a táborban a nehéz kaliber a döntő, amelynek merőleges lövedékei meredek pályáuk és a célt, feldírói beütve érik. Mindkét fél láthatóan az egyes lövés hatását akarja fokozni és ezért beállítottak hosszucsuöví ágyúkat, amelyek messzire visznek és laposak a lövedék pályái, hogy a nagy támadóterület minél nagyobb részét beszórassák lövéssel. Emellett apró lövészárokgyűk vannak, amelyek elképzolmatellen tüzelőgyorsaságuk és éreket a közelharokban szolgálnak, sőt még a kézitusában is részt vesznek.

Időig a harci tevékenység négyötöd része lövészárokról lövésárookra játszódtott le. Az óriási mozsarak óriási gránátok, amelyek a fedezetet rombolják szét, lapos pályájú arapellekkel vegyest, amelyek viszont az árokból hátráló ellenséget kassálják le, a legrettenetesebb harci eszköznek bizonyultak. A hadieszközöknek ez a kombinációja óriási feladat elé állítja a tüzérparancsnokot. Ez bármilyen nehéz napok következzenek is, ne felejtsek el az urak — fejezte be a hírlapíró rendkívül érdekes előadását — hogy mit mondott Dragomirov orosz tábornok, aki az orosz ezereit reglamát írta.

— „Ne félj a pusztulástól a akkor biztosan győzni fogsz” és:

— Ha bajban vagy, akkor az ellenségednek nincs jobb dolga, a magad baját látod, az ellenségedet nem, de megvannak a bajai.”

Nem a nép, a román kormány akarja a háborút.

Saját tudósítók telefonjeleiről.

Bukarest. Az itteni sajtóban még most is igen élénken beszélnek meg Romania jövőbeli állástoglalását. A steagul a helyzetéről a következőket egyzi meg: Bratianu miniszterelnök ár nem tud döntőleg határozni. Még mindig habozik a háború és béke között. De az iparosok, kereskedők és a földbirtokosok nagy része az országban ellene van az olyan háborúnak, amely az orosz célokat szolgálja. Románia nem akar háborút és csak a jelenlegi kormánynak egy erőszakos államcsínyje által lehetne Romániát a háborúba kényszeríteni.

A Dreptatea, amely különben a központi hatalmakkal nem áll a legjobb barátságban, vezető helyen a következőket írja: A román parasztság irtózik a háborútól, mert attól fél, hogy, úgy mint 1913-ban, az ígéretek nem tartják be és ebben az esetben félre lesznek vezetve. A nemzeti idealokra való hivatkozással ezeket a proletárokat nem lehet a háborúra lekesíteni.

Berlin. A Vorwärts közli egy román szocialdemokratának a Züricher Volkrecht-ben megjelent cikkét:

— Országiaserte eheznek az emberek, miatt a nacionalisták és még sok más megtitelt ügynök a kormány teliszóltására „eljen a háború” kiáltással bejarta az utcákat — így kezdte cikkét a román szocialista. — Az ország hatalmas, hatalmas gazdasági szegénységben ten-

gődik. Az élelmezési raktárak tele vannak gabonával, bojárak csodás üzleteket kötnek, de a népnek nincs kenyere. Ha a helyzet nem javul, akkor minden bizonyonnyal megtognak ismétlődni az olyan esetek, a mind Galacban történt. A kikötővárosokban teljesen pang a forgalom és a proletárok a munkanélküliség és a szegénység folytán nagy nyomorban vannak. A román arisztokracia a világháború miatt nem mehet külföldre és meghozta azt az áldozatot, hogy odahaza maradt és Constanzában nyaral. Ott egész nyáron át hihetetlen tényűzést fejtettek ki. A város lakosságának szegényebb néposztályai nem tudnak munkához jutni és bozasztó nyomorban élnek. Nem csoda, hogy ilyen körülmények között gyakran voltak tüntetések és utcai botrányok. A falvakban még rosszabb a helyzet. Itt már a csendő az ur és ha a paraszt panaszkodni mer, azonnal bezárják.

Bukarest. A Dreptatea jelentése szerint Carp Peter a királynál történt legutolsó látogatása alkalmával a királynak kijelentette, hogy Romániának nincsen semmi oka a háborúba beleavatkozni és semmi követelni valója sincs Bulgáriától. A központi hatalmaktól való eltávolodás Romániára nevezve csak végzetes lehet. Nemmetországgal és Ausztria-Magyarországgal a háborút minden áron meg kell akadályozni.

Ezzel szemben a russzofil hecc lap hangsúlyozza, hogy az a körülmény, hogy a központi hatalmak az általuk megosztott ellenséges

területeket még mindig bírják, nem bizonyítéka annak, hogy a központi hatalmak erősek. Mihegyt Németországot elzárják Bulgáriától és Törökországtól, a központi hatalmak összeomlása okvetlenül bekövetkezik.

Arad tanácsa, mint kegyelmi tanács.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

A tanácssteremben együtt ülnek mindnyájan, Arad város vezető emberei: a polgármester, a tanácsosok, a főjegyző, főügyész és a főkapitány. Ma a legégetőbb kérdésekről fognak határozni, a lisztellátás ügye, a kenyérgond, az elszállasítások, a közlekedés kérdései...

Ehez képest az aronk is komoly. S a terem falairól a megfestett régi városnagyk ünnepelesen asszisztálnak a komoly kérdések tárgyalásánál.

Most a főjegyző kezébe egy papírlap akad. Ott fekszik az aktacsomók között. Halán kezd olvasni Angel dr.: — Schweiger Sámuel pécskaleti lakos kérelme, kutyájának megkegyelmezése tárgyában.

A polgármester int a Angel olvasni kezdi a — kérvényt:

Tekintetes Tanács!

— „Alulírott aradi polgár azzal a tiszteletteljes kérelemmel fordulok a tekintetes Tanácshoz, hogy hűségem, derék, jó kutyámnak megkegyelmezni kegyeskedjenek. Kérésemet a következő indokokkal támogatatom: Előismerem, hogy kutyám nevelésénél viselte magat, midőn tégnap feleségem kezét megharapta de e harapáshoz némi joga volt. Először is feleségem incselkedett velem, másodszor az a kutya már két ízben megmentette nem életét. Egy alkalommal élettársam a Marosba esett, onnan e kutya hústa ki, a benoid gyárégése alkalmával pedig okvetlenül a tűz áldozatává lesz, ha kutyánk erőszakkal ki nem rángatja a lángok közül. Hűségének számtalan tanujelét adta a most a főkapitány ur rendeletére e harapás miatt halálra ítéltetett. Nem tehetek emberibb dolgot, mintha alázatosan a Tanácshoz fordulok a hűségem szolgálataért, feleségem életének kétszeri megmentéséért én is e hűségem állat életének megkegyelmezéséért esedekem.”

Annyira megható a emberileg szép érzés lebegett e szép kervény felett, hogy a tréfa helyett egy pillanatra a megnatottság út a hat komoly ur szívére. Egy hűségem állat értékesebb, mint egy rossz ember, mondta már Shakespeare is, miért is ne lenne ez igaz. Ez a kutya ennek az embernek a feleségét mentette meg, nem szép-e, megható-e, hogy most ő konyörög a jelentéktelen kis állat életéért?

A főügyésznek tért vissza legelőbb a vidámsága: — Helyes! alakuljunk tehát át kegyelmi bizottsággá!

A határozat egyhangú volt: A halálra ítéltnek megkegyelmeztek!

Az ítéletet Angel dr. főjegyző hirdette ki az ajtó előtt izgatottan várakozó Schweiger előtt, ki boldogan rohant kirzabadítani a hóhér kezében levő hűségem rabot.

VAROS ES MEGYE

Pályázat rendőriogalmazói állásra. Várjassy Lajos polgármester Arad város törvényhatóságánál a szeptember hóban megtartandó rendes havi közgyűlésén választás útján be-
töltendő és a városi tisztesei szabályzat X. fejezeti osztály III. fokozatába sorozott fogalmazói állásra pályázatot hirdet. A pályázatok a polgármesteri hivatalnál nyújtandók be.

Románia csatlakozása Venizelos kortesfogása.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Athén. Az entente az utóbbi időben nem engedi meg, hogy a német harctéri jelentéseket a görög lapok közöljék. Napról-napra több lap került Sarrail zsoldjába, azonban a közönség felismerte a manipulációt és ugyszólván senki sem olvasta ezeket a lapokat. Most mindennap rendkívüli kiadásokban jelennek meg az entente harctéri jelentései és ingyen osztoztatják az egész országban. Az ország sorsára döntő képviselőválasztások októberben lesznek. Venizelos pártja azzal a kortesfogással él, hogy azt hirdeti, hogy Románia az entente mellé csatlakozott. A szaloniki és az athéni sajtó folytatja a király elleni harcot, aminek az is hozzá tartozik, hogy nyilvános helyeken olyan helyzetbe hozzák a görög tiszteteket, hogy botrányba kelljen keveredniük. Valóságilag provokálják őket. Legujabban az athéni színházban volt nagy verekedés, ahol egy vezerkari tisztet meg is vertek.

A legpohendibb módon a szerb követ viselkedik, a ki kijelentette, hogy Görögország a bukás szelén áll, mert Románia beavatkozása és Sarrail offenzívájának megindulása után Görögországnak el kell tartóznia magát, különben az entente leidarbolja. Sarrail tabornok is számtalan intervjut ad s nagy nagon azt jeleni ki, hogy bármely pillanatban megkezdhetné az offenzívát, van elég muníciója és hadiszere és minden ellenállás hiába való. A szerbeket az első frontra tették, hogy elsőnek menessenek be országukba. Venizelos nyíltan azt hirdeti, hogy Görögország sorsa tőle függ és csak vele győzhet.

Rettentő munka indult meg a görög vezérkar ellen és Gurnis ellen, aki Parashan rendkívül harcias beszédekben támadta meg Venizelost és leleplezte a kretai intamis játékát. Konstantin király Dekeliban tartózkodik. Zaimis miniszterelnök ide-oda utazgat és alkudozik, Guiteimin francia követ Párisba utazott, mint a Patrie című lap jelenti azért, hogy kormányának jelentse: Görögország megereit arra, hogy elnyelje. A görög kormány csakugyan bizonyos mértékű indolenciát tanúsít és a királynak igen nehéz a helyzete, mert az entente hazug győzelemi hírekkel és azzal a hazugsággal, hogy Románia menéje alit, a központi hatalmak történelmen erejét elmulasztani igyekeznek.

Szofia. A Wiener Izvestia, a hadügyminiszterum lapja rámutat arra a körülményre, hogy az entente valamennyi fronton offenzívát kezdett és csak a szaloniki fronton nem. Ennek oka részben az előzőekben haderő és az entente csapatainak rossz egyezményi állapota, részben a sűrűn Sarrail és a szerb hadvezérek között, akik a szerb hadsereg maradványait meg akarják menteni a megsemmisítés től, részben pedig az entente-csapatok elhatározásának nehézsége. A szaloniki fronton eddig legújabb harcok, amelyek az ententera mindkét

vezetőnül végződtek, csupán demonstratív jellegűek voltak. A támadások azonban megmutatták, hogy az entente még mindig nem adta fel a reményt, hogy katonai helyzetét megjavítani sikerül. Hadseregünk azonban kész az ententének új csatlakozásokat szerezni és vágyakozásai elé gátat vetni. A bolgár csapatoknak a legújabb harcokban bebizonyított vitézsége a legteljesebb garancia arra, hogy a bolgár hadsereg kész az ellenséget megfelelő lelkében résziesíteni.

Szofia. A kormánypárt kiküldöttjeinek legutóbbi gyűlésén Kadoszlavov miniszterelnök a helyzetről a következőket jelentette ki:

— Bulgária fel van fegyverezve, hogy minden támadást visszaverjen, bárholon jön is az. Az ellenséges oldalról jövő intrikákkal szemben áll, hogy Bulgáriának viszonya összesen szövetségeseinek a legszívélyesebb, akik készek arra épp úgy mint Bulgária: becsülettel kikerülni a most folyó küzdelemből. A helyzet minden nérvonalon kedvező és a győzelmet a központi hatalmaktól nem lehet elragadni.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Ijűkori bűn.** (Kinodrámá négy részben.) Lottinak a szerb életrajza története van e tímben megírva. Régi történet, csak hogy mindenképp új, mert a sors mindig más-más változatban társalja fel nekünk. A bukott leánynak története, a ki fiatal korának bűnével belekerül a nagy világ forgatagába. A leány nagy szerelességet csinál, gazdag emberhez megy feleségül és teljéteni akarja a szüleit, csak mikor homályos vágy ébred lelkében, vágyakozik látni gyermekét. A kép tegnapi bemutatója mindeképpen kielégítette a közönség érdeklődését és lekötötte figyelmét. A gyermek a szerb házában nevelkedik s mikor onnét kikerül bűn u jára lép. A bukott leányok otthonában az anya gyermekére ismer és szívének heves dobogása igazolja személyazonosságát. A leány a kastélyba kerül és a régi bűn ki van engesztelve. A jövő évadban a következő nagyszámú szenzációkat fogja az Uránia kizárólagos joggal bemutatni: Francesca Bertini, Erna Morena, Hanny Wiese, Treumann, Paulik, Mia May, Tatarso, Alvin Nuss, Harry Piel detektív-sorozatok, ezen elül a Svenska, Oliver, Union, Messter és Bioskop-gyárak minden termékét.

* **A forradalmi nász.** (Az Apolló vasárnapi Pallander-reprize.) Sophus Michaelies csodaszép történelmi darabját: A forradalmi nászt vasárnap és hétfőn vetíti az Apolló immár másodszor. A publikum óhajára tüzte u ből műsorra az Apolló. A forradalmi nászt, amelyben a francia forradalom egyik megkapó momentuma kerül elénk, Etoile Alain márkj és Tressailles márkj forradalmi násza történelmi színekben gazdag s a drámai erő lüktet a lebilincselő eseményekben. Psiander a Mialli Aron nemzetőr szerepében egyik legjobb alakítását nyújtja.

* **Hajókák tüzeiben,** ezen minden ízében izgalmas naporus szüret vasárnap mutatja a közönségének az Erzsébet mozgószínt. Hatalmas látvány játszódik le e képen. A buszka hajóraj lassan kivonul a szabad tengerre, a hajók épek erősen dolgoznak, a körülő magásra kiemelkedik a hullámok tetejé-

ről. Hangos parancsszavak: „Gyorstűzelők tűz!” Megkezdődik a borzalmas lárma és az ütőzet. Az ágyuk éles durranása, a gránátok kábító sivitása tölti meg a levegőt és mint kísérteties árnyak emelkednek ki a homályból a fekete ótiások. Gránátápor borítja el az ellenséget, amely elfogadta a kihívást. Sorúzet követi Rottenetes ropogással csapnak le a hajókra és nagy körben pusztítanak mindent. Legközelebb: Az ajtónélküli ház, izgalmas detektív-száger. 3461

* **Az aradi zenekonzervatóriumban** (Szabadság-tér 21.) a beiratások már megkezdődtek. Az ének-tanszakot Eisselt Emma a prágai zeneakadémia végzett művésznője vezeti.

* **A Szalay Aranka-fele zeneintézetben** (Szabadság-ter 7, 11. em.) beiratások az 1916-1917-iki tanévre szeptember 1-től egész nap eszkoztatnak. 4107

Levél az aradi fiatal leányokról. A következő sorokat kaptuk: „Tisztelt főszerkesztő ur! Fogadja hálámat, amiért lapjában szövéttette a mai fiatal leányok viselkedését, a cigarettázást, kávéházba járást. Még jobban lekötelezném régi hű olvasóját, ha komoly figyelmeltető hangon fordulna az elvakult szülőkhöz, akik eltűrik, hogy viruló fiatal leányok festik arcukat, esetleg hajukat is. A harctérről volt itt egy kedves rokonom nem régebbe s néhány napot Aradon, szülővárosában töltve, természetesen, hogy sétálgatót Arad főterén is. Ő maga elcsigázott, beteges, fáradt katona, akit testben, lélekben megviselt ez a szörnyű háború. De a régen vidám, kissé könnyelmű embert meg is komolyította a sok megrendítő esemény, az átélt szenvedések. Mikor velem végigjött párszor a korzón, így szólt hozzám: „Lissa nénikém, ezeket a kifosztott arcu, tudvatos, nevető fiatal lányokat. En azt hiszem, üres bábok ezek, akiknek lelkük sincsen. Hát van ezeknek halvány fogalmuk arról, mit szenvedünk mi ott és hogy a haza minő veszélyben van? Kacagnak, fiórtólnak, a festék alatt pirulni már nem is tudnak. Engem ez szomorít, lever hatálosan, menjünk innen haza, nénikém.” Unokaöcsém szavaiban csak arra hívom fel a főszerkesztő ur becses figyelmét: írjon olyan irán yban a kifosztott arcu, elbolondított szegény fiatal ur leánykák szüleihez, hogy épen azok, akiknek kedvéért így tetszelegnek, azok éreznek irántuk mély elkedvetlenedést. Kiváló tisztelettel M. Károlyné.”

Franciaország vérzik és szenved Angliáról. Bern. A helyzetre rendkívül jellemző a francia lapok magatartása. Már nem nyíjják offenzívának a Somme-menti harcokat, amelyekben rettenetes véraldozáttal fizettek meg egészen jelentéktelen térdhódítást, hanem egyszerű tehermentesítő akcióvá lett az offenzíva, amely sohasem követelt onálló célokat. Minden je arra vall, hogy a sajtó időtöltésében elkövetkezett változás felsőbb figyelmeltetésre történt. A „Matin” és a „Petit Parisien” majdnem azonos szöveggel így írnak:

— Franciaországnak az a feladata, hogy százhuszonket német hadosztályt megkössenek a nyugati fronton és arra kényszerítsék az ellenséget, hogy hatalmasan kiegészített várszerű vonulat foly on újabb és újabb csapatokkal szállja meg. A szerep, amely az oroszok továbbbi előrenyomulását megakadályozza, rendkívül nehéz és súlyos áldozatokkal jár.

Frigyes főherceg vejének hősi halála.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Fekete szekeren ül a Halál, hajszolja tájékozó fekete paripáit, esonkuzéval dühöngve szórja a halálmagot a viharzugást tulbarrogja a hangja: Előre, rohamra, előre! Mind az enyémekek vagytok, mind! Egyenlők, egyformák; mindegy nekem koronás fő, harmelínes herceg, zsellér vagy koldus! Enyémekek vagytok mind, a legdemokratább uralkodónak, a Halálnak a katonái!

Valóban, nem válogat a halál! Ahermelínes herceg is épúgy az ő katonája lett, mint a vele együtt küzdő szegény magyar honvéd. Van ebben a megdöbbentően tájédalmas hírben egy csöppnyi vigasz azok számára, kiknek a haza védelmében elesett a férje, fia, apja, szivének legfőbb kincsese. Ima: a magyar hadsereg főhadparancsnokának, első tábornagyának veje: Salm-Salm Emánuel herceg isaldzata lett a harcok vért kívánó szörnyetegének. A Pánszék előtti harcokban fejet gránátzilank érte a fiatal herceg ott maradt a szomorú orosz földön életelenül. A gyász, amely ereitől fojtur, trónok magasaig megremegtetti a sziveket és hiányossá tett egy meleg kedves térszék, melyben szereit asszony és öt kis gyermek szíve fog vérezni sokáig.

A háboru hírére feleségével, Mária Krisztina főhercegnővel hosszabb tengeri utazásából sietett vissza, de a Kanari szigetekenél angol fogságba esett a ezek mindkettőjüket Gibraltárra internálták és másfél évig fogva tartották. Lanen, ahol meglehetősen rosszul bántak velük, rokonuknak, a spanyol királynak

közbenjárására szabadultak ki nagy nehezen. Hazajövetelük után a harcog azonnal szolgálataira jelentkezett ezredénél, a porosz vértsekénél a mint kapitány került a harotérre, ahol most utólérte a halál.

A mély gyászban, mely hadseregünk főparancsnokát érte, őszinte szívvél vesz részt az egész magyar nemzet annál is inkább, mert az elhunyt herceg neje Mária-Krisztina, az, akiről Frigyes főherceg mindig így nyilatkozott a pozsonyi társaságban: — az én kis magyar leányom! Három leányka és két fiu siratja az ellelejtethetetlen édes apát, akit rajtuk kívül a nobilis és régi nemzetségu Salm hercegi család gyászol. Fájdalmasan érdekes véleken, hogy az elesett herceg nagyapja, Félix herceg szintén hősi halált halt. Előbb, mint osztrák kapitány, Miksa császárt kísérte el gyászos mexkoi útjára, majd visszatért Európába, s mint porosz őrnagy esett el a st.-privati útközben 1871-ben. Abban az esztendőben, midőn megszüetett kis unokája, aki most követte őt. Németország abban az esztendőben tette meg a nagy lépés, a világbirodalmi nagysága felé és most egy másik Salm herceg sírköve áll ennek egy világtörténelmi lordulójánál.

Frigyes főhercegnek az elhunyt Salm-Salm hercegen kívül még három veje van ugymint lités pármái, Honenlohe-Schillingfürst osztrák herceg és György bajor hercegek. Ez utóbbi azonban nem ragán eivalt nejeitől, ki jelenteg betegápoló nővér a monarchia egyik hadikórházában.

De óriási veszteségeik hiábavalóak, mindenütt nagy vereséget szenvedtek. Most a Kimpolungtól északra fekvő terület megerősítésén dolgoznak. A magyarok és az osztrákok tegnap sok orosz fogtak el, több gépfegyvert és két ágyut zsákmányoltak és néhány jól megerősített orosz állást szállottak meg. Az oroszok nagy izgalommal várják a magyarok-osztrákok és németek újabb bukovinai támadását.

Hihetetlen, hogy itt emberek laktak..

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Genf. A Havas-ügynökség jelenté az angol királynak a fronton tett látogatásáról:

A király megtekintette a Somme menti csatateret. Sok ellenséges nehéz kaibert bomba nem messze a királytól esett le. A walesi herceg, R. Wason tábornok és a vezérkar egy része megmutatta a királynak azt a terepet, a hol az-offenziva kezdetén, július es napjaiban voltak a harcok. Így megmutatták az uralkodónak a „senki földjét”, a mely teljesen fel van szakítva a valósággal szitav van löve. A nehéz gránátok óriási lyukakat vájtak. A mikor a király egy ismert falucát a pusztulást látta, így kiáltott fel:

— *Hihetetlen, hogy itt valaha emberek éltek!*

Azu an meglátogatta a régi német árkokat, köztük egy olyat is, amely 12 méter mélyen van a földbe ásva. A király így szólt az ő kiterő tábornokhoz:

— Ugyebár, csak a tiszteknek volt ilyen jól kiépített és védett állásuk?

— Nem, Felső, — válaszolta a tábornok — a legénységnek is ugyanilyen állásai voltak.

— Nos akkor az ő helyzetük nagyon kedvező — mondta a király.

A posziéresi front mögött a következő jelenet játszódott le:

Posziéres felé az ellenség erősen ágyuzott. Éppen ausztráliai csapatok jöttek a harcól, mely Posziéres mellett folyt. Rongyosan és eltáradva vonultak, de mégis énekelve haladtak el a király előtt. Lőporfüstben, a nehéz ágyúfüsttel, ében és meydörgése között meg énekeltek az ausztráliaiak!

Bern. A „Tribune de Genève” annak a gyanujának ad. kifejezést hogy Németország még nem lát szotta ki utolsó kártyáját és mar legközelebb telveszi az offenzivat a szövetségesek ellen. Ezt az offenziva löltélenül meg a rossz idő bealít előtt indítják meg, mert Németország szeretné elkerülni az újabb tel háborút.

Bern. A Petit Parisien katonai kritikusa írja: A németek még mindig azt hiszik, hogy a háboru során nyugati harcteren dől el és az angol francia front ellen szazhuszonegy hadosztály-gyaloagságot és egy hadosztály-lovasságot vontak össze. Verdun előtt nusz nemet hadosztály val és ugyannyi Picardiában. A kelet fronton az osztrák-magyar-német hadero körülbelül száz hadosztályból áll.

Hadi jelenettség. Aradvarmegyei rokkant katonák, hadiönvegyes és arvak alapjára érkezeti újabb adomány: Hunyady Károly gróf soporaini uradalma 2000 korona.

Nem akarják elfoglalni az oroszok Lemberget.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Genf. A párisi sajtó Pétervárról azt a közlést kapta, hogy az orosz hadseregnek nem áll szándékában Lemberget elfoglalni és egészen más terveket követ. Ezert a Sacharov hadsereg Brody bevétele után akcióját déli felé folytatta. Sacharov tábornok csapatai most már a Szereth mellett küzdenek, mely tizenöt kilométernyire van Brodytól. Ezzel a tervvel kapcsolatban most már Lesitzky hadserege is megtelelő oldai mozulatot vitt véghez. Az orosz hadseregeknek különben főcélja a Botmer hadsereg bal szárnyát veszélyeztetni. Ez az új terv a pétervári katonai körben általános izsültiséget okoz.

Bern. Baróné ezredes írja a Giornale d'ltanában: Az oroszok terve világos. Balszárnyuk vissza akarja vetni az osztrák-magyar csapatokat a Kárpátok mögé, hogy ott ellenük csak defenziv haderot hagyva, főerejükkel az északi fronton állhassanak szembe a németekkel. Az oroszok feladata lesz annak megakadályozása, hogy az osztrák-magyar hauerzetőség ne küldnessen megörösiso csapatokat a Kárpátokhoz, úgy, hogy az oroszok reszamolhassanak a németekkel.

Lugano. A Corriere della Sera pétervári

levelezője látogatót tett Everth tábornok frontján és azt jelenti, hogy az ottani csapatok egyre emelkedő hevességgel harcolnak. Hindenburg jelenléte még csak növeli az orosz csapatok erőtesztését, mert a vele szemben való siker kivívását nagyra értékelnek. Az osztrák-magyar és német hadero rendkívül makacs ellentállást tanusit Kovel és Baranovicsi védelmében.

Kopenhága. A pétervári lapok haditudósítói jelentik a főhadiszállásról, hogy a német hadsereg váratlanul erős és szívós ellenállása föltartoztatta az offenzivat a nagy nyomás következtében, a melyet a németek az orosz offenzivára gyakorolnak, a főhadiszálláson újabb haditanáeskozás vált szükségessé. A Novoje Vremja tudósítója azzal egészíti ki jelentését, hogy a legmagasabb parancsnoki állásokban fontos személyváltozások lesznek. A Ruszkij Invalid abban foglalja össze a keleti harotéri helyzetéről szóló szemléjét, hogy azok az ellenséges csapatok, a melyek Brusztov hadseregevel állanak szemközt, nagy aktivitást mutatnak, főleg a Stochou vidéken s ott az ellenség néha még ellentámadásokra is vállalkozik. Alapjában véve az ellenség erőlködéseai eredménytelenek, de támadó erejének fölteledése azt bizonyítja, hogy magához tért a raméret csapások után.

Bukarest. Burdujaniból jelentik: A bukovinai negyedik tegnap natvanót kórászkoosi érkezeti lekamiba tele orosz sebesültekkel, továbbá huszonöt kocsi az elesettek ruhájival és felszerelésivel. Tegnap óta neves harcog folytak. A kocsivezetők beaznak, hogy az oroszok rendkívül elkeseredett erőtesztéseket tesznek.

Bolgár offenzíva orosz földön.

Saját tudósítók telefonjelentése.

Szófia. A bolgár vezérkar augusztus 18-iki kelettel a következőket közli: Csapataink tegnap a szerbek részéről az Osztovo és Prezba tó között indított offenzívra következtében az ellenség visszaverése után megkezdték az üldözést és elfoglalták Jerina és Florina városokat. Hosszas tájársági előkészítés után az ellenség tegnap este megtámadta Doiran várostól délre és nyugatra levő előtolt őrségeket, valamint Dolcani falutól levő őrségeket, de agyutüzéssel, egyes pontokon pedig ellentámadással és szuronyharcban visszaverték és arra kényszerítették, hogy rendetlen futásban keresse menedéket. Az ellenség menekülés közben tetemes veszteségeket szenvedett. Később meggyőzték támadását arról, hogy nagyobb sikert tudott volna elérni. Az oroszok többi részén gyenge járőrharcol. Egy német repülőgépraj határozottan megtámadta a Janesovo falu mellett levő vasúti telepeket és ellenséges táborokat Harazovo Gavalienski, Dragomirski és Kalaba mellett. Valamennyi repülő visszatért kiindulási állomására. — (Állásjelentés sajtóosztálya.)

Szófia. Radoszlavov miniszterelnök a szobránjában a parlamenti időszak bezarása előtt a következő nyilatkozatot tette: Bulgária politikája szövetségesével és a semleges államokkal szemben ugyanaz marad, mint eddig volt és különösen eme viszonya a szomszédos Romániához, Görögországhoz ugyanaz marad, mint a bolgár hadsereg naporába való beavatkozása előtt volt. Miután a bolgár csapatok a dem fronton néhány nap óta állandó támadások célját képviselik az entente csapatok részéről, a főparancsnokság egy erős lökést és előrenyomulást rendelt el, hogy a legjobb átlapot biztosítsa. Ez már megtörtént. A kormány reméli, hogy ez nem fog más bizonytalanságokat maga után vonni.

Szóna. A bolgár sajtóiroda a következőket közli: A vezérkar legutóbbi jelentésai gyakran említték Sarrail tábornok csapatainak offenzív tevékenységét a bolgár föld határain. Az angoloknak és a franciáknak ez a tevékenysége, amelyhez az utóbbi időben a szerbek és az oroszok is csatlakoztak, a bolgár határterület számára állandó és növekvő fenyegetést jelent, amelyet természetesen csak erélyes ellenőrzés által lehet megszüntetni. E területen, úgy mint már korábban a régi főparancsnokság alatt, várhatóan küzdenek bolgár és német csapatok, amelyeket a legjüngőbb önvédelem parancsa kezeltetett arra, hogy behatoljanak az ellenfél hadműveleti területére, miután hosszú ideig az entente csapatok támadásait, amely csapatok jelenlétét Görögországban hónapok óta megtűrik, el kellett viselniük. Nem a mi hibánk, hogy a görög területet komoly harcok színhelyévé vált. Mi és szövetségeseink elvárhatjuk, hogy a védelmi harcokban a szövetséges csapatoknak ugyanaz a cselekvési szabadságuk lesz, mint amelynek az entente csapatok oly sokáig, ami karunkra, örvendhetek. A görög nemzet valószínűleg belátja, hogy csapataink a védelmi harcokban semmi esetre sem, mint ellenség lépnek görög földre és hogy teljesen tudatában vannak a görög érdekeknek és készek azokat a jelenlegi viszonyok között is a végső határig megvédeni. Az ellenőrzést abból az egyedül körülményből

kezdjük meg, hogy a bolgár földet Sarrail tábornok offenzív törekvései ellen biztosítsuk és megőssük az ott a lehető legtöbb, hogy a bolgár városokat és falvakat bombázzon és betöréseket kíséreljen meg a bolgár határterületeire. Ez a célja annak az ellenőrzésnek, amelyet a bolgár és német csapatok közös főparancsnokság alatt fognak végezni, hogy a közös ellenségnek elvegyék a kedvét a bolgár területre való betörésről. Semmiféle fenyegetéssel nem fogunk szándékozni a jogos védekezés e parancsoló esélyeitől elvonni, amely esélyekre csapatainkat provokálják. E hadműveletet általánosan a bolgár határterületen, azok ott teljesen megőssük a rendet és biztosítjuk teremtünk arra, hogy az ellenség ne jászhatson urat abban az országban, ahol semmi keresni valója nincs.

HIREK.

Az Aradi Közlöny olvasóhoz.

A fővárosi lapok holnap a következőkben szólnak a magyar olvasó közönséghez: A magyar sajtó olyan okokból, melyeknek elhárítására a kellő eszközök nem állnak rendelkezésre, már napok óta olyan terjedelemben kénytelen megjelenni, mely lehetetlenné teszi e nehéz időkből a magyar olvasó közönség számára és lelkiismeretes tájékoztatását. Senki nem érezheti kíméletesebben e kényszerhelyzet terde és káros voltát, mint az a magyar sajtó, mely hazafias kötelességének teljesítésében mindig a nyilvánosság érdekeit tartotta szem előtt. Orvosítás végett a sajtó azokhoz a tényezőkhöz fordult, melyek rájuk ruházott törvényes hatalmuknál fogva egyedül illetékesek és képesek, hogy kivált ily súlyos időkből a közvélemény helyes és alapos tájékoztatásához szükséges papírmennyiségek biztosításáról gondoskodják. E tényezők ígéretére alapítjuk azt a reménykedésünket, hogy néhány nap múlva a lapok ismét egész terjedelemben jelenhetnek meg. Az összes korforgó gépen nyomott napilapok. Budapest augusztus 19.

Az Aradi Közlöny harmincegy évtelma miatt most történni meg először, hogy vasárnap, illetve Szent István napján nyolc oldalon jelenik meg. A napváltó okozta papírhány az oka annak a soványságnak. Ha a kivétel állapot azonban, mint a fentiekben kitűnik, már csak néhány napig tart és remélhetőleg csakhamar ismét a régi bő tartalmú lapot adhatjuk olvasóinknak.

— Személyi hír. Ottenberg Tivadar udvari tanácsos, az Aradi Híradó Takarékpénztár vezérigazgatója, kereskedelmi és iparkamarai elnök, több helyes kara után ma hazatért Kézisbától.

— Dudlia polgármestere. Hágából jelentik: Londonból jelentik, hogy Dudlia polgármestere teljes hivatali útszében megjelent az állomáson és Dudlia város mevéden újabb vizsgálatot kért a dudliai állami polgárok lakozásakor történt agyonlövés miatt.

— Kiutazás. A király az ellenség előtt tanúsított kiemelkedő közönséghű szolgálata elismerésül, kinevezte Fesens törzserőst, a 2. honvéd huszárezredben, a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta.

— Kinevezés. A király Kállich Karoly akadémiust a honvédségbe való betelepése alkalmával a 2. honvéd gyalogezredhez hadnaggyá nevezte ki.

— Soká tart a háború? Hágából jelentik: A Nieuwe Courant londoni levelezője közli, hogy a háborúnak közeli végét az angol üzleti körökben nem várják, mert a Lloyd új biztosítási kötvényeket ad ki, amely a veszteség 85 százalékát fedezi, ha a háború december vége előtt ér véget, de csak 70 százalékot, ha jövő márciusban lesz vége és 60 százalékot, ha 1917. júliusban tud tartani. Ha a háború 1917. szeptemberben tud tartani, úgy a Lloyd nagy veszteséget vár. Csak harminc százalék veszteség fedezet meneti kötvényt a Lloyd, ha a háború 1917. év végéig tartana.

— Aradiak sorozása. Varjassy Lajos polgármester ma hirdelményt ugyan közzétett, hogy az Aradon tartozkodo 1877—1886. években született aradi és idegen illetőségű nevelkedők bemutatási szemléjének megtartására 1916. évi augusztus hó 26. és 27. napján tartsa ki.

— Lattak a Deutschlandot hazatérő újjában. Frankfurtból jelentik: A Frankfurter Zeitungnak jelentik Londonból: Bostonba érkezett utasok jelentése szerint augusztus 12-én a Newfoundland-Bank magasztalavai egy-irányban lattak a Deutschlandot. (Newfoundland-Bank Észak-Amerika északkeleti partvidékén van, a Szent-Lőrinc öbölben, a Newfoundland szigetek mellett. A szerk.)

— Aradiak hadiadója. A hadiadót kivétel bizottság Baross Lajos dr. elnökesével ma folytatta működését. A mai tárgyaláson Erentseld Ignác, Kles Béla dr., Kles Armin, Farago Gyula, Fabian Lajos, Fabry Sándor dr., Färber Lajos, Fenyves Dező, Fischer Artur, Fischer Emil, Fodor Gyula, Fouor Zsigmond, Frankl S. József, Freud Fülöp és Fuchs Ignác adókat tárgyalta a bizottság. Ezek közül Fenyves Dező nevét törölte a bizottság az adóközt listájából. Kles Béla dr., Kles Armin, Farago Gyula, Fabian Lajos dr., Fischer Artur, Frankl S. József, Freud Fülöp és Fick József adókat redukáltak. Fischer Emil, az ismert aradi milliomos is képviseltette magát a tárgyaláson és kérte a bizottságtól, hogy a kivételt adót redukálja. A bizottság azonban nem tett eleget a kérésnek. Furst János hadiadójának tárgyalása szintén a mai napra volt kitűzve, de a tárgyalást elhalasztották. Hétfőn a bizottság a következő adókötelesek hadiadóját fogja tárgyalni: Fiumm Lipótus názi, szász, tábornok János dírtáros, Goldschmidt Miklós szász-, hazti- és nyereségkereső, Goldschmidt Sándor bankar, Grallert Károly ékezeres, Grünm A. József, Gross Izso, Gutzjaur Minály, Grünbaum Leo, Gross Endre dr., Hadj Ádám, Hajós Arpad, Halnay Andor, Havas Sándor, Hegyi Albert, Hesch Vilmos, Hesch Béla, Hennes Sándor, Hoffmann Antal, Hoffmann Adolf. Adókat tárgyaljuk: Klapper Henrik, Honigsz Nándor, Iszpravnik Szever dr., orv. Jakabity Zoltán, Jaap de Heer, Jegessy Karoly dr., Jombard Lajos, H. Kautmann Lajos, Karpaty János, Ken Lajos dr., Kespel Izso, Keresztes Gyula dr., Kertész Miksa dr., Kertész János, Kintzig Géza, Kleinmór, Kneifer Lajos, Kocu Dániel, Kalmár József hadiadóját.

Románia nem engedelmeskodik Oroszországnak,

(Két orosz miniszter óriási botrányai.)

Saját tudósítók telefonjelentése.

Stockholm. A cár főhadiszállásán új kormánytanács volt, amelyen most először a minisztereken kívül más politikai személyek is vettek részt. A tanácskozás a román kérdéssel foglalkozott, mert esőként annak lehetősége hogy Oroszország kikényszerítse az orosz csapatok kivonulását Románián, miután az utolsó Bukarestből érkezett hírek kedvezőtlenek. A tanácskozáson a Duma alelnöke is részt vett, aki a lapjelentések szerint Augtában való utazásából hazatérőben a semleges államok útján, előkelő nemet politikusokkal érintkezett.

Stockholm. Ismét óriási botrányok foglalkoztatják az orosz közvéleményt és annál nagyobb feltűnést és visszatetszést keltenek a leleplezett visszaélések, mert a botrányok középpontjában Oroszországnak két hatalmas minisztere áll.

Az egész pétervári sajtó viszhangzik Bobrinsy földművelésügyi miniszter panamáinak zajától. A miniszter tudvalevőleg Oroszország legnagyobb cukorgyárosa és ki-nevezése után néhány nappal az összes cukor eltűnt a piacról. Az óriási élelmiszer hiányban szenvedő Oroszországban a cukormizéria egyik legerősebb kérdése és ezért a lapok hangosan követelték az eltűnés okainak felderítését. Ekkor maga a miniszter szolgáltatott egy naiv nyilatkozatával fejezte ki magát ellen. Bobrinsky ugyanis a Nowoje Wremjában egy dementit tetetett közbe, melyben azt mondja, hogy nem ő, Alexei

Alexejevics Bobrinsky a tulajdonosa a legnagyobb cukorgyárnak, hanem Alexej Alexandrovics, az ő rokona. Mikor a sajtó ezt tudomásvétel céljából kéziratban megkapta: az összes szerkesztőségekben hangos nevetésre fakadtak az újságírók, mert bizalmasan megtudták, hogy egy ilyen nevű Bobrinsky Oroszországban nincs és egyszerűen leleplezték a minisztert, akire rásütötték, hogy hazudott. A miniszter, hogy tisztára mossa magát: egy revíziós bizottságot küldött ki, amelynek elnökül egy Deitrich nevű egyent nevezett ki. Ezzel a cselekedetével sem volt szerencséje, mert csakhamar kiderült, hogy Deitrich a miniszternek „faktor“-a, ami annyit jelent, hogy ez az ur szokta a gróf pénzügyeit rendezni.

A másik botrány középpontjában Trepow közmunka-miniszter áll. Már régóta beszéltek, hogy a miniszteriamban sok millió sikkasztás történt és mikor a miniszteri felsőbb helyről a hírek elnevezésére használták, elhatározta, hogy ellenőrző utra megy, hogy a sikkasztásokat felderítse. Ez sikerült is neki, mert három nap alatt tizenegy óriási mérvű és lehetetlen rattineriával elkövetett sikkasztásnak jött a nyomára, amelynek a végösszege negyvenhárom millió rubel.

A legnagyobb lopás, a Don folyó csatornájának építésénél derült ki, amely építkezésnél tizenöt millió rubel tűnt el. A miniszter azonnal letartóztatatta tettestársait és visszautazott Pétervárra, ahol most azon nevetnek, hogy a miniszter, mint saját bűneinek bírja fog vadolni és nélkézni.

— **Velencét tizenhatszor bombáztuk.** Zürichből jelentik: Milanóból jelentik: A lapok statisztikája szerint az osztrák-magyar repülőgépek eddig tizenhatszor látogattak meg Velencét. A legnagyobb kárt 1915. július 8-án, 1916. június 13-án és augusztus 9-én okozták. Velence légitámadás elhárító szolgálatának parancsnoka ellen vizsgálatot indítottak meg.

— **Halálozás.** Gruber László vendéglős 64 éves korában szombat délelőtt 10 órakor meghalt. Temetése vasárnap d. u. 6 órakor lesz Varjassy József-utca 30. számú házból.

Ozv. Velcsov Péterné, született Billich Mária, augusztus 19-én, 64 éves korában elhunyt. Temetése augusztus 21-én, délután 4 órakor lesz a Deak Ferenc-utca 24. számú házból. Az elhunytban Velcsov Géza dr. aradi ügyvéd édesanyját, Frank Fidél takarékpénztári igazgató pedig anyósát gyászolja.

— **A francia akadémia és a legyek.** A francia tudományos akadémián két tudós legutóbb a légyveszedelem leküzdésére praktikus eszközt ajánlott. Szerintük a legyek bizonyos színekkel irtóznak. Ilyen a piros, a kék és a sárga. Még ilyen formán, ha kék vagy piros leveget vágunk az ablakkeretekbe, az egyet-

len szüntelen ablakra pedig nyílást vágunk. Ezen át csakhamar valamennyi légy elszáll.

— **Házasság.** Albala Izó és Engel Kató ma délelőtt 12 órakor házasságot kötnek. (Mindkét külön értesítés helyett.)

— **Esik az eső.** Több mint egy hónap óta várat magára az az áldáshozó eső, amely ma délelőtt eredt meg Aradon és a városi körülövező termővidéken. Evek óta nem emlékeznek olyan óriási forrásra, amelyen hetek óta tikkasztja a városi és falusi embereket. Tudvalevő, hogy az utóbbi esztendőben mindig a nyűvös nyarak ellen panaszkodtunk és a Tatrába, a Semmeringre, vagy Tirol bércei közé mentünk túrni, hogy a városi és falusi embereket. Tudvalevő, hogy az utóbbi esztendőben mindig a nyűvös nyarak ellen panaszkodtunk és a Tatrába, a Semmeringre, vagy Tirol bércei közé mentünk túrni, hogy a városi és falusi embereket. Tudvalevő, hogy az utóbbi esztendőben mindig a nyűvös nyarak ellen panaszkodtunk és a Tatrába, a Semmeringre, vagy Tirol bércei közé mentünk túrni, hogy a városi és falusi embereket.

— **Birtokcsere.** Mayer Aranka eladta Pona-utca 39. sz. házat 9800 koronáért idősebb Szabó Józsefnek. — Diószegi Károly és neje eladták Varjassy Lajos-utca 96. számú házat 16100 koronáért özv. Spádi Manóné sz. Kanizsa Regina és Goldberger Zsennének. — Az Aradi Első Takarékpénztár eladta Trombita-utca 19. sz. házat 9500 koronáért Amont János és ne-jének. — Özv. Gerlicze Ferencné eladta Purgly Lajosné-utca 9. sz. házat 8400 koronáért Balczér Béla és ne-jének. — Gogg János és neje eladták Koszoru-utca 1. sz. házat 20000 koronáért özv. Rámer Istvánnak. — Teleki Miklós és neje eladták Sarló-utca 53. sz. házat 14400 koronáért Rostás Istvánnak.

— **A főügyész fia.** (Nagy büntető dráma az Apollóban.) Az Apolló-színház jövő heti repertoárjából kiemelkedik egy szenzációs büntető dráma. A főügyész fia. Már régen volt műsoron ez az hasonló nagyszabású büntető kép. A jövő hét eseményei közé sorozható a „Westendei rejtély“ című Nordisk-dráma reprize is, amelyben Pailander játszik.

— **Fodor Emma-féle magán elemi iskolában a beiratások szept. 4., 5., 6-án eszközölhetnek.** Érdeklődni: Fischer Mór ügyv. és porcellán kereskedésében Andrassy-tér 25. Városi és megyei telefon 568. 4327.

— **Hölgyek figyelmébe!** Elsőrendű női ruha és tehernemű szabászati tantólyam szeptember 1-én veszi kezdetét. József főherceg-ut 18. sz. alatt. 4249

— **Underwood-gépiró és gyorsíró szakoktatás Zitter és Hollos cégnél,** főpostával szemben. Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legjutányosabban vállaltatnak.

— **Felvágó papírok Kerpeinél.** 3647

A szerkesztésért felel:

Kudnyánszky Endre távollétében:

Stauber József.

NYILTTER.

(Az ezen rovart alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget)

Limbeck János és fia első m. kir. szab. érckoporsó gyára és temetésrendező vállalata Arad.

Aklóítottak fájdalomtelt szívvel tudatják a torrón szeretett és felejthetetlen jó édesanya, a drága jó nagyanya, testvér, anyós, nagynéni és rokon

özv. Velcsov Péterné

szül. Billich Mariának,

folyó évi augusztus hó 19-én, délután 6 órakor, életének 63-ik évében, rövid szenvedés után, a Mindennel jóles akaratlanos képezt történt jobblétre szenderült.

A felejthetetlen drága halott földi maradványai augusztus hó 21-én délután 4 órakor fogtak Deak Ferenc-utca 24. sz. a. gyászhasából a román kath. anyaszentegyház szertartásai szerint beszenteltetve és a felső-temetőben lévő családi sírnyelven az örök pihenésnek átadva.

Aldás emlékére, béke hamvaira!

Arad, 1916. augusztus hó 19.

Dr. Velcsov Géza, Frank Fidélné szül. Velcsov Mária, gyermekei: Dr. Velcsov Géza szül. József Mária, m. lye. Frank Fidél neje. Velcsov Zsuzsanna, Velcsov Mária, szül. Mária.

